

עת"א 31215/08/15 - יוסי מנשירוב נגד ועדת השחרורים בבית סוהר השרון, היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 31215-08-15 מנשירוב נ' ועדת השחרורים ואח'

לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד

כב' השופטת זהבה בוסתן

כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

יוסי מנשירוב

העותר

נגד

המשיבים

1. ועדת השחרורים בבית סוהר השרון

2. היועץ המשפטי לממשלה

פסק דין

1. העותר שוחרר על תנאי ביום 16/5/12 ממאסר למשך עשרים ושנים וארבעה חודשים שריצה בגין שוד, הריגה, עבירות אלימות, עבירות רכוש, עבירות סמים ועבירות נוספות נושא 11 תיקים פליליים כמפורט בסעיף 1(א) לכתב התגובה ובנספחים ב1-ב8 שצורפו אליו.

2. ביום 6/8/15 החליטה המשיבה 1 (להלן: "הוועדה") להפקיע שנתיים מתוך תקופת הרישיון ויתרת תקופת התנאי תיקבע לפי סעיף 21(ב) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, תשנ"א-2001 (להלן: "החוק").

3. ההליכים בפני הוועדה

א. ביום 29/5/13 דחתה הוועדה את בקשת המשיב להפקיע את רישיון האסיר של העותר ודחתה את הדיון על מנת לקבל תוכנית שיקומית של מרכז "התחלה חדשה" (להלן: "המרכז") במקום תוכנית רש"א שבה שוחרר העותר על תנאי.

ב. ביום 17/6/13 החליטה הוועדה להחליף את תוכנית רש"א בתוכנית המרכז, לא האריכה את תקופת הרישיון וקבעה שהמרכז יגיש דו"ח תקופתי לשיבות מעקב כל 3 חודשים.

ג. ביום 10/3/14 ביקש המשיב להפקיע את רישיון האסיר של העותר בהסתמך על דיווח המרכז מיום 19/1/15 לפיו העותר הודה בשימוש בסמים והחל מיום 22/1/15 היה באשפוזית "הדרך"

במשך 3 שבועות לצורך גמילה מסמים; על שני תיקי חקירה שנפתחו נגד העותר בגין החזקת סמים לשימוש עצמי ושלא לשימוש עצמי ועל מידעים חסויים שהוצגו בפני הוועדה ובפנינו.

ד. ביום 16/5/15, לאחר מספר דחיות של הדיונים, החליטה הוועדה להפקיע שנתיים מתוך תקופת הרישיון של העותר.

נימוקי החלטת הוועדה

1. אין חולק שהעותר שב להשתמש בהרואין ולמרות שהחשש מפני חזרתו להשתמש בסמים עלה עוד בישיבות המעקב ופתיחת תיק בגין שימוש בסמים בחודש נובמבר 2013, שנסגר מחוסר עניין לציבור, הוא לא נרתע מלחזור להשתמש בסמים ולאור המידעים לא ניתן לקבל את טענת העותר שהתמכרותו החוזרת לשימוש בסמים לא הביאה למעורבות פלילית נוספת.
2. אין לקבל את הערכת המרכז שחזרת העותר להשתמש בסמים נבעה מהקושי שלו להתמודד עם פציעתו, שגרמה לחוסר מעש, שכן הוא נפצע בספטמבר 2014 והשתמש בסמים כבר בנובמבר 2013.
3. השימוש בסמים ע"י אסיר משוחרר על תנאי, ובפרט עבריין בעל עבר פלילי כה מכביד כמו העותר, מהווה הפרה בוטה וזלזול בתנאי השחרור ומעמידה בסימן שאלה את מידת האמון שניתן לתת בעותר.
4. מדובר בפגיעה חוזרת של העותר באמון שנתנה בו הוועדה, שאפשרה לו להשתקם במסגרת תוכנית של המרכז לאחר שסולק מהקהילה אליה הופנה כתנאי לשחרור בתוכנית רש"א, שביקשה להפקיע את רישיון האסיר שלו.
5. העותר הפר את תנאי שחרורו כשהשתמש בסמים וביצע עבירות נוספות לפי המידעים ומשטרת ישראל מתנגדת להמשך שחרורו בגלל שלא חדל מפעילותו הפלילית.

נימוקי העותר:

1. החלטת הוועדה היא בלתי סבירה ומתעלמת מפסיקת בית המשפט העליון לפיה לא ניתן להפקיע רישיון אסיר על סמך מידעים.
2. הועדה נתנה משקל מהותי לכך שהעותר השתמש בסמים והתעלמה מהתנהלותו לשיקום ומהשינוי במצבו, לאחר אותה רגרסיה.

העותר איבד בגיל 12 את סבתו עמה היה לו קשר מיוחד, אביו לא התמודד עם האובדן והתמכר לאלכוהול ובחלוף מספר שנים נפטר כתוצאה מנזקי השתייה. העותר התמודד עם אלימות בבית, חבר לאוכלוסיה שולית, הוכנס לפנימיות והחל בשימוש מזדמן בסמים, שהפך לקבוע.

3. כניסת העותר למאסר בגיל צעיר לוותה בשנים הראשונות בעבירות משמעת ובהתנהגות שולית, אולם בחלוף הזמן, ולאחר ששולב בתהליכים טיפוליים ובגמילה, חלה התמתנות בהתנהגותו, הוא נתרם מההלך הטיפולי, הביע מוטיבציה אמיתית לשינוי אורחות חייו עד כי מונה "למזכיר" פרוייקט בכלא, דברים שבאו לידי ביטוי בהחלטת הוועדה שהחליטה על שחרורו המוקדם.

4. אומנם העותר נפלט מתוכנית רש"א אך הוא השתלב בתוכנית המרכז, שמסייעת לו בשיקום חייו. העותר שמר תקופה ארוכה על אורח חיים תקין, נטל חלק בתהליכים טיפוליים, מסר בדיקות שתן תקינות ועבד במסגרת תעסוקתית, עד שנפגע בתאונת עבודה, נחבל באופן קשה בידו ונשאר בביתו לתקופת החלמה ממושכת. אין חולק כי בתקופת ההחלמה העותר השתמש בסמים, הוא גם דיוח על כך למרכז, ופנה לאישפוזית.

עם שחרורו מהאישפוז העותר שב לעבודה ולטיפול, בדיקות השתן נמצאו ללא חריגה והוא המשיך במסלול חיים חיובי.

5. הוועדה לא שמה לנגד עיניה את העובדה שמדובר במי שהיה מכור לסמים. מדובר בהתמודדות קשה ואינטנסיבית וראוי היה להזהיר את העותר, לדחות את בקשת ההפקעה ולהאריך את תקופת התנאי כעידוד של ניסיון השיקום.

6. הוועדה התייחסה לתיקים שנסגרו כאל "תמרור אזהרה". באשר לתיק הפתוח, לעותר עומדת חזקת החפות ולכן לא היה מקום ליתן לו משקל בשיקולי הועדה.

7. הוועדה נתנה משקל למידעים מבלי לקבוע ולנמק את מהימנותם, תוקפם, האם הם רלבנטיים ומוצלבים והאם הם קשורים לתיקים שנסגרו.

תגובת ב"כ המשיבה

1. החלטת הועדה סבירה ומתחייבת בנסיבות העניין.

2. בעת"א 26595-06-15 בעניין אבוטבול נקבע כי ניתן לבסס החלטה בדבר הפקעת רישיון אסיר על מידע מודיעיני, גם אם בפן הגלוי ניכר כי שחרורו של האסיר נושא פירות חיוביים. בעניינו של העותר התקבלו ידיעות מודיעיניות מגוונות, המצביעות על פעילות פלילית עניפה במהלך תקופת הרישיון.

3. העותר דיווח למרכז על השימוש בסמים רק לאחר שנתפס על ידי משטרת ישראל כשברשותו 0.5 גרם הירואין, מחולק לשתי מנות. כתב האישום מייחס לעותר החזקת הירואין מיום 14.12.14 ובדו"ח המרכז מ- 19.1.15 עולה שהעותר מייחס את בדיקות השתן החיוביות לתרופות אותן הוא לוקח. ניתן ללמוד מכך על התנהלות העותר.
4. אין לקבל את טענת העותר כי עומדת לו חזקת החפות שעה שהוגש נגדו כתב אישום בגין החזקת סמים ותיק נוסף שהיה תלוי ועומד נגדו בגין החזקת סמים נגזז מחוסר עניין לציבור ומחוו"ד המרכז עולה כי הוא מעד פעמיים לשימוש בסמים.
5. בדיון ההפקעה הראשון קיבלה הוועדה את עמדת המדינה לפיה העותר לא התנהג באופן הולם בהוסטל בו שהה והפר בכך את תנאי שחרורו. הוועדה מתחה ביקורת על התנהלות העותר אך החליטה שאין די בהתנהלותו כדי להפקיע את רישיונו ונתנה לו הזדמנות נוספת. לעותר הושטה "יד שיקומית" אך הוא הפר את תנאי שחרורו ומעל באמון ברגל גסה.
6. אין מדובר במעידה חד פעמית, שכן גם העותר מציין שמדובר בשתי מעידות של שימוש בסמים, בשתי תקופות שונות ובכמות סם גדולה מהכמות המותרת לצריכה עצמית.
7. התנהלות העותר בתקופת הרישיון מהווה המשך ישיר להתנהלותו בכלא. הוא ביצע כמעט בכל מקום אפשרי עבירות חמורות ולמרות אזהרות הוועדה, שב ונטל סמים "מתוך שעמום".

דיון והכרעה

1. עיון בהחלטת הוועדה נושא העתירה מעלה שהיא התייחסה לכל השיקולים הראויים לצורך החלטה להפקיע מחצית תקופת רישיון האסיר של העותר, שמעל באמון שנתנה בו כאשר הורתה על שחרורו המוקדם וכאשר החליטה שלא להפקיע את רישיון האסיר של העותר ואף לא להאריך את משך תקופת הרישיון למרות שהעותר לא עמד בתנאי התוכנית השיקומית של רש"א שבה שוחרר על תנאי ממאסרו הארוך.
2. אף אנו, כמו הוועדה, לא רואים הצדקה לשימוש שעשה העותר בסמים, לפחות בשתי הזדמנויות, כפי שעולה מהדיווחים שמסר למרכז, ולהסבר שנתן לכך לפיו עשה כן בשל פציעתו בתאונה שגרמה לו להפסיק לעבוד, שכן הוא השתמש בסמים כשנה לפני שנפצע בתאונה.

כך גם אין לזקוף לזכותו את העובדה שדיווח על השימוש בסמים למרכז, שכן העותר לא דיווח על כך מיוזמתו, אלא רק כשנתפס בכך בחיפוש שנערך בביתו ע"י המשטרה (ראה סעיף 10 לדיווח המרכז

לוועדה שצורף כנספח יא' לתגובת המשיב).

3. לשימוש שעשה העותר בסמים, תוך הפרה בוטה של תנאי הרישיון והתוכנית הטיפולית, מצטרפים המידעים שהוצגו בפני הוועדה ובפניו המלמדים על פעילות פלילית של העותר בתחום הסמים ובתחומים נוספים שלא מצאה ביטוי בתיקים הפליליים שנפתחו ונסגרו נגד העותר.
4. לאור המעילה באמון שנתנה הוועדה בעותר בשתי הזדמנויות כאמור, תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות עליהן הוא מסתמך בעתירתו, צדקה הוועדה בהחלטתה נושא העתירה, וחסד עשתה עם העותר כאשר החליטה להפקיע רק שנתיים מתוך תקופת הרישיון ולא מעבר לכך.
5. אנו דוחים את העתירה.

ניתן היום, כ"ח חשון תשע"ו (10 בנובמבר 2015) במעמד ב"כ הצדדים.

שמואל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסתן, שופטת

אברהם טל, נשיא